

STROKOVNI ODBOR ZA EKONOMSKO DEMOKRACIJO

Predsednica: prof. dr. Aleksandra Kanjuo Mrčela

Podpredsednica: Saša Muhič Pureber, direktorica marketinga in prodaje Inea d.o.o.

Uvod

Med najpomembnejšimi razlogi za spodbujanje udeležbe zaposlenih v lastništvu in upravljanju podjetij v Sloveniji in Evropi so:

1. Povečanje produktivnosti in motivacije zaposlenih

Ko so zaposleni soudeleženi v lastništvu podjetja in imajo vpliv na upravljanje, so bolj motivirani za delo in inovacije. Občutek soodgovornosti in lastniška kultura vodita k večji angažiranosti, večji produktivnosti in izboljšani kakovosti dela. Zaposleni se bolj poistovetijo s cilji podjetja, saj njihov uspeh neposredno vpliva na njihove osebne koristi, njihova motivacija pa na uspešnost podjetja.

2. Dolgoročna stabilnost podjetij

Udeležba zaposlenih v lastništvu in upravljanju prispeva k večji stabilnosti podjetij, saj lastništvo postane bolj razpršeno in manj odvisno od zunanjih vlagateljev ali kratkoročnih interesov. Takšna podjetja so pogosto manj izpostavljena finančnim tveganjem, saj zaposleni običajno sprejemajo odločitve, ki temeljijo na dolgoročnem uspehu podjetja, ne pa na kratkoročnih dobičkih.

3. Zmanjševanje socialnih in ekonomskih neenakosti

Z vključitvijo zaposlenih v lastniško strukturo podjetja se zmanjša razkorak med lastniki kapitala in delovno silo. To spodbuja bolj pravično razdelitev dobičkov, zmanjšuje neenakosti v plačah in prispeva k socialni koheziji. Evropska razvojna strategija poudarja socialno pravičnost in trajnostni razvoj, k temu pa udeležba zaposlenih pa lahko prispeva, saj krepi občutek solidarnosti ter izboljšuje družbeno-ekonomske pogoje življenja v širši skupnosti.

Strokovni odbor za ekonomsko demokracijo (SOED) je zavezan k raziskovanju in podpiranju učinkovitih ukrepov, ki bi spodbudili lastništvo zaposlenih in druge oblike ekonomske demokracije ter prispevali k razvoju pravičnejših in vključujočih poslovnih modelov v slovenskem gospodarstvu. Tako bi prispevali k višji ravni gospodarske uspešnosti, trajnostno naravnem podjetniškem okolju in socialni pravičnosti.

Vizija in poslanstvo SOED

Naša vizija je spodbujanje gospodarstva, ki temelji na najboljših praksah solastništva zaposlenih in sodelovanja na delovnem mestu, s čimer želimo spodbujati trajnostni razvoj in podpirati poslovne in organizacijske modele, ki nagrajujejo delo in inovacije. To vizijo uresničujemo skozi zagovorništvo, raziskave ter strokovno analizo in podporo politikam, ki uvajajo solastništvo zaposlenih in druge oblike ekonomske demokracije. Naš cilj je ustvarjanje delovnih pogojev, ki so demokratični, pravični in trajnostni ter prispevajo k pravičnejši porazdelitvi družbenega bogastva. S krepitvijo moči delavcev pri poslovnih odločitvah prispevamo k bolj vključujočem ter socialno in okoljsko bolj odgovornem gospodarstvu.

Članstvo in upravljanje

Člani in članice Strokovnega odbora za ekonomsko demokracijo so strokovnjaki in strokovnjakinje, ki se raziskovalno in v praksi ukvarjajo s spodbujanjem in razvojem ekonomske demokracije. Združujejo znanja in izkušnje na področjih podjetništva, financ, prava, politike, organizacijskih sprememb, usposabljanja in razvoja, novih tehnologij in drugih področij, pomembnih za krepitev udeležbe zaposlenih v upravljanju in lastništvu ter hkratnem dvigu uspešnosti poslovanja podjetij.

K včlanjevanju v SOED strokovnjake in strokovnjakinje vabi predsednica SOED, prof. dr. Aleksandra Kanjuo-Mrčela.

SOED deluje po demokratičnih principih, kjer člani strokovnega odbora izbirajo predsednika oziroma predsednico (iz znanstveno raziskovalnega okolja) in podpredsednika oziroma

podpredsednico (iz gospodarskega okolja) za petletni mandat. Vsak polnopravni član ima pravico do enega glasu pri volitvah vodstva. To zagotavlja transparentnost in odgovornost pri vodenju organizacije.

Aktivnosti

Člani SOED se vsako leto srečujejo, praviloma oktobra, na letni skupščini, ki lahko poteka v hibridni obliki, in na kateri se razpravlja o ključnih strateških vprašanjih in delu Strokovnega odbora za ekonomsko demokracijo ter načrtih za nadaljnje delovanje. Predsednik oziroma predsednica sklicuje skupščine s predlagano agendo vsaj dva tedna pred skupščino. Poleg letne skupščine imajo člani možnost prostovoljnega povezovanja, skupnega organiziranja dogodkov, izmenjave mnenj o aktualnih ukrepih in dogajanjih na področju solastništva zaposlenih v Sloveniji ter podajanja strokovnih ocen. Uradne izjave SOED morajo biti podpisane s strani predsednika_ce in podpredsednika_ce.

Vrednote solastništva zaposlenih

SOED podpira lastniške modele, ki temeljijo na vključevanju, pravični porazdelitvi lastniških pravic, dolgoročni trajnosti in spoštovanju demokratičnih načel. Prizadevamo si za modele, ki vključujejo širok krog zaposlenih, idealno vse delavce, pri čemer so lastniške pravice razdeljene pravično na podlagi objektivnih kriterijev, kot sta delovna doba ali plačna razmerja. Ključno je, da zaposleni pridobijo dovolj lastniških pravic za učinkovito soodločanje – minimalni prag je 25 % + 1 glas, resnično lastništvo zaposlenih pa se doseže z večino 50 % + 1 glas. Demokratično odločanje je bistvenega pomena, saj prispeva k večji konkurenčnosti podjetij, boljšim delovnim pogojem in spoštovanju temeljnih demokratičnih načel. Zavedamo se, da uvajanje demokracije v podjetjih zahteva čas, postopno tranzicijo in ustrezno izobraževanje, vendar prinaša dolgoročne koristi. Pomembno je tudi, da lastniški modeli omogočajo trajnostno ohranitev solastništva zaposlenih skozi generacije, saj je lastništvo tesno povezano z aktivno vlogo zaposlenih v podjetju. SOED s temi vrednotami stremi k pravičnejši, bolj vključujoči in trajnostni prihodnosti podjetij.

Člani SOED